

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 4. An rescriptum gratiae absolutè concessum expiret finita iurisdictione
concedentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

excitatur per commissionem potestas antea habita, non peribit morte delegatis, & bene, quia non habet ex delegatione potestatem, sed solum mandatum exercendi iurisdictionem, quam habet. Ergo solum mandatum peribit, & non iurisdictione. Secundo temperat, nisi iurisdictione delegata sit accessoria gratiae iam factae. cum enim, ut postea dicemus, non perat gratia facta, morte concedentis, neque iurisdictione data ad illius executionem petire potest: tum, quia accessorium sequitur naturam principalis: tum, quia gratia redderet inutilis, si simul cum illa non concederetur potestas, quae accessoria est ad illius executionem. Tandem quia ita deciditur in *c. si super gratia, de off. deleg. in 6.* Tertio temperat, nisi ea potestas delegata, commissa sit nomine dignitatis: nam cum haec semper permaneat, & iurisdictione ab illa concessa semper permanere debet. Quando autem intelligitur facultas data nomine dignitatis, quando nempe personae, ex supradictis constat, & ex dicendis statim amplius elucidabitur. Adde si delegatus lege aliqua constitutus sit, perseverat delegatio, quando lex perseverat, sic Molin. tom. 5. de iustis, disp. 19. n. 5. fin. cum Panorm. & aliis in *c. in fratribus, de off. ordin.* Ex qua doctrina infero Molin. ut quotiescumque in Concilio Tridentum alibi Episcopis committitur, ut procedant tanquam Sedis Apostolicae delegati, etiam si nunquam processerint, quia casus non occurrat, poterunt mortuo Pontifice conditore illius canonis procedere, quia lex perseverat, & consequenter iurisdictione data per illum. Quarto imperari potest in delegatis ad res fidei cognoscendas, cuius iurisdictione non perit morte concedentis re integra ob favorem fidei & religionis: habet expressè *c. ne aliqui, de heret. in 6.* & tradit Decius *c. pastoralis, §. quoniam, n. 18. de rescripte, l. on l. more, n. 6. §. ff. de iurisd. omnium iudic.* Sanchez lib. 8. de matr. disp. 28. n. 27.

§. IV.

An rescriptum gratiae absolute concessum expiret finita iurisdictione concedentis.

- 1 Si gratia facta sit non expirat, secus si sit facienda.
- 2 Licentiam tibi datam in favorem penitentium ad audiendum illorum confessiones, qui affirmant perire morte concedentis.
- 3 Probabilis est oppositum, & sit satis contraria rationi.
- 4 Quod si indultum sit de absolutione faciendae alicuius certa persona, communis sententia docet perire morte concedentis re integra.
- 5 Non videtur carere probabilitate oppositum, tamen si in praxi non consulendum.
- 6 Satis sit rationi communis sententia.
- 7 Quid facultate tibi concessa eligendi Confessorem? Resolvitur non perire.
- 8 Idem procedit in dispensationibus, qua committuntur ordinariis, si preces veritatis nitantur.
- 9 Quid de mandato, ut providearis in aliquo beneficio vacante? Qui censent expirare.
- 10 Probabilis est oppositum.
- 11 Idem dicendum de facultate, & licentia testandi Episcopis concessa.
- 12 Item de facultate à Rege concessa instituendi minoratum.
- 13 Dupliciter gratia, & privilegium concedi potest. Primum cum aliqua limitatione. Secundum absolute, si privilegium, & gratia absolute concedantur.

Regula communis est, & omnino certa, si gratia facta sit, non expirat finita iurisdictione concedentis; secus vero si sit facienda: colligitur ex *cap. si cui nulla, de praebend. in 6.* & tradunt ex supradictis rebus praecipue ex *cap. si cui nulla, gloss. ibi, nos ab. 1. Archid. ad finem, vers. secus faciendae.* Decius in *cap. relatum, de off. deleg. n. 3. & in nova edit. num. 21. Nauarr. c. 27. n. 253. vers. 9. & lib. 1. consil. in 2. edit. tit. de off. de leg. consil. 2. n. 1. Gutier. lib. 1. canonic. 29. cap. 1. n. 24. & lib. 2. cap. 17. à prin. Molin. lib. 2. de primog. cap. 7. n. 63. Rebuff. in *pract. tit. de gratia, 2. §. rationi congruit.* Thom. Sanchez lib. 8. de matr. disp. 28. n. 64. Suarez lib. 8. de leg. cap. 31. numero 1. & alij plures ab eisdem relati. Quando autem sit gratia facta, quando facienda, iam supra diximus. Sed ut res clarius fiat, ad aliquos casus, in quibus potest esse aliqua difficultas, deveniamus.*

1. Primus est de licentia, & facultate tibi data à Pontifice, Episcopo, vel parochio audiendi confessiones in favorem penitentium, an perat morte concedentis, finita eius iurisdictione? Petire affirmat Philia. de off. Sacerd. tom. 1. part. 2. lib. 1. c. 24. ad finem, de licentia data per Episcopum, seu alium Papa inferiorum, docet Nauarr. *summ. Hispan. cap. 27. numero 264. D. Antonin. 3. p. tit. 17. cap. 9. fin. V. Golin. de off. Episc. cap. 36. §. 10. num. 3. & alij in cap. 26. §. 21. num. 21. & de licentia data à parochio alteri Sacerdoti, docet noster Molin. *tit. 5. de iustis. disp. 20. n. 5.**

Præcipuum fundamentum est, quia iurisdictione delegata perit morte concedentis, si res fuerit integra, quia non radicatur in delegato, sed manet penes delegantem, quoque delegatus ea vi ceperit. Ergo similiter haec iurisdictione ad audiendas confessiones, ad dispensationes faciendas, peribit concedentis morte; siquidem est iurisdictione delegata. Item haec facultas semper videtur data in gratiam penitentium; sed illi non est gratia facta, sed facienda. Ergo perit morte concedentis.

3. Ceterum longè probabilis est licentiam concessam Sacerdoti, audiendi confessiones penitentium, per Pontificem, vel Episcopum, vel parochum, non petire morte concedentis. Quia est gratia, & favor factus, praecipue ipsi Sacerdoti, potius quam penitentibus, cum non sint expressi & nominati, & ad ipsorum petitionem: gratia autem facta non perit concedentis morte, ut diximus, Ergo. Et ita tenet Thomas Sanchez *illa disput. 28. numero 72. Nicol. Garcia 6. p. de ben. se. cap. 2. n. 321. Salas de legib. disput. 20. sect. 17. vers. dico sex d. Suarez lib. 8. cap. 31. num. 3. & 32. n. 9. Egid. de Goninich. disp. 8. dub. 10. n. 72. Saa verbo gratia, num. 4. Basil. de Leon lib. 8. de matr. cap. 19. §. 1. n. 2. & alij plures, quos ipsi referunt. Et licet aliqui ex illis solum in generali de licentia concessa loquantur; alij vero expressè dicunt, etiam si à parochio concessa fuerit, non perire; quia nulla est in hoc ratio differentiae. Ex ipsi gratia, de privilegiis, & gratiis Pontificum iura loquuntur. non quia ad sola privilegia Pontificis sit limitandum, sic Nicol. Garcia, Bassilius, & Gidius, Sanchez *supra*, Suarez *cap. 32. n. 9.**

Neque obstat fundamentum contrarium. Facemur iurisdictionem delegatam, si sit in materia iustitiae, perire morte concedentis: quia ita deciditur in *cap. gratiam, cap. 2. latum, cap. si et de off. deleg.* at cum in materia gratiae nihil determinetur, non debet morte concedentis perire. Adde in materia iustitiae totam iurisdictionem delegatam ceteri factam in favorem, eorum qui iudicandi sunt non in favorem ipsius iudicis; secus vero in delegatione gratiosa.

Ad confirmationem respondeo non solum in gratiam penitentium, sed Confessoris datam esse, quando petitor non determinatur.

4. Secundus casus est, si detur tibi indultum, ut absolvas aliquas determinatas personas, vel cum illis dispenses ob illatum favorem: tunc si res integra sit, expirat morte concedentis; Sanchez libro 8. *disp. 28. n. 73.* ex communis sententia licet expirat, consentit Garcia 6. p. cap. 2. num. 37. Boracina *disp. 11. qu. 3. p. 8. §. 1. n. 25.* Moutenur, quia tunc est gratia facienda, & non facta, quae expirat morte concedentis re integra ex *cap. si cui nulla, de praebend. in 6.*

5. Fateor hanc esse communem sententiam, & in praxi consulendam: at reposito satis probabile, & securum in conscientia tibi indultum non perire; cetero enim potestatem tibi datam ad dispensandum, vel absolvendum, non solum esse gratiam illius, cui est absolutio, vel dispensatio concedenda, sed etiam tui, siquidem tu ut magis idoneus electus es ad illam dispensationem concedendam: & ita tenet Emmanuel Saa *verbo dispensationum, n. 6.* in editione genuina, & reformata, & indicat *verbo gratia, num. 4.* Salas illum referens *disput. 20. sect. 17. fine*, & in potestate ad absolvendum probabilis censet Suarez *cap. 31. num. 18. ad finem*, inclinat maxime, & securum reputat Bassilius de Leon libro 8. de *dispensat. cap. 19. §. 1. num. 5. & n. 8.* absolute tam tener.

6. Neque obstat textus in *cap. si cui nulla, de praebend. in 6.* ibi enim solum dicitur, facultatem concessam alicui super provisione certae personae facienda expirare, si non ob suam, sed eius, cui providendi mandatur, gratiam, & favorem sit concessa: quare si non solum ob gratiam eius, cui providendi mandatur, sed etiam ob provisorum facultas concedatur, gratia non expirat. At cum facultas absolvendi, & dispensandi videatur, non solum in favorem dispensandi, & absolvendi, sed etiam in favorem absolventis, & dispensantis fieri, perseverare dicendum est, quia saltem ex una parte iam est gratia facta, scilicet ex parte dispensantis: & cum hac perseverare non possit, nisi simul perseveret gratia facienda dispensando, vtraque perseverat, ut multis allegatis probat Sanchez libro 8. *disputat. 28. num. 80. & 81.* Adde satis probabile videri, quamlibet facultatem datam alicui ad effectum causandum in alio esse gratiam factam illi, cui data sit talis facultas, etiam si ex speciali intentione ad alium referatur, ac provide non perire morte concedentis, nisi in his casibus, in quibus ex iure aliud colligitur, qui solum duo sunt. Primus in materia ambitiosa, qualis est beneficalis, ex *ad hoc cap. si cui nulla, & cap. si super gratia, de officio delegat. in 6.* Alius in materia fore contentiosa, ut in *cap. gratum, cap. latum, de officio delegat.* ad quem reducuntur extreni contractus, & negotia humana, & aliae leges quae statuunt mandatum expirat morte mandantis, sic Suarez lib. 8. c. 31. n. 24. & ex illo Basil. de Leon *lib. 8. c. 19. §. 1. n. 5.*

7. Tertius casus est de facultate tibi concessa eligendi Confessorem, siue determinatum, siue indeterminatum, qui à reseruatibus absolbat, vel tecum dispense: an inquam, haec facultas perat morte concedentis re integra? Et dicendum est nullo modo perire, quia est gratia iam facta tibi, & benefici

beneficium legitime à te possessum, ratione cuius potes Sa-
cerdotem eligere, sic tenet Navarr. c. plebanus, de poenitent. disp. 6.
num. 35 & 161. Henricus summi, lib. 7. cap. 21. §. 6. Suarez 4.
tom. de poenitent. disp. 26. sect. 3. n. 7. & lib. 8. de legib. c. 1. num. 3.
& 19. Sanchez lib. 8. disp. 28. n. 72. & 75. Nicol. Garc. 6. part. de
viva. c. 2. §. 15. Basil. de Leon. lib. 8. c. 19. §. 1. n. 7. & alij, quos
ipji referunt, quamvis contra teneat Angel. Philarcus, Gome-
zius, & alij relati à Garcia numero 316. in licentia concessa per
Episcopum aut alium Papa inferiori. Quae doctrina proce-
dit à fortiori in facultate eligendi Confessorem data per Iobi-
dem, quia huiusmodi facultas est accessoria indulgentiae, seu
facultas lucrandi indulgentiam, quae cum sit gratia iam fa-
cta & morte concedentis non expirat, ut est communis senten-
tia, neque etiam potestas eligendi Confessorem, quae illi est ac-
cessoria. Item in facultate concessa eligendi Confessorem per
Bullam Cruciatæ, constat non expirare morte Pontificis con-
cedentis: tum quia est gratia iam facta Regi, in cuius fau-
orem, tum quia est gratia iam facta Regi, in cuius fau-
orem, pro expeditione belli contra infideles conceditur, tum
quia conceditur pro tempore determinato: sic Sanchez alios
referens num. 78. Basilus de Leon. num. 9. Garcia numero 317.
& 318. Item in facultate recipiendi ordines extra tempora,
vel non feratis interdictis, celebrandi in privato oratorio, co-
municandi carnes diebus prohibitis, & aliis similibus, quia hæc
omnes sunt gratia factæ ipsi, cui tales facultates conceduntur,
et proinde perire non possunt morte concedentis, ut supradicti
Doctores autumant.

8 Quartus est de dispensationibus, quæ committuntur or-
dinationis precibus veritati nituntur, dicendum inquam est, expediti
posse ab ordinatis, quia est gratia facta ipsi dispensando, etiamsi
res fuerit integra, quando Sedes Apostolica vacaverit, sic Basilus
numero 7. Sanchez numero 87. Garcia numero 112. Molin. tract. 5.
disp. 20. num. 4. Balas disp. 20. sect. 17. num. 115. Suar. lib. 6. de leg.
cap. 17. num. 9.

9 Quintus est, si pro te à Pontifice, vel eius Legato detur
mandatum, ut providearis in aliquo beneficio tunc vacante, an
hæc gratia, & mandatum expirat morte concedentis re integra?
Videtur expirare, quia mandatum morte mandantis expirat, leg.
mandatum, C. mandati, §. si re dicitur. In illis. eodem tit. 6. gratiam, cap.
restituam, de officio delegati. Item quia textus in casu cui nulla vide-
tur illi decidere siquidem dicitur, si super provisione certæ perso-
næ faciendæ detur potestas alicui, & res fuerit integra, cum con-
cedens moritur, petite gratiam: & ita tradit Staphileus de literis
gratiæ, quibus motu expirare licet ad beneficia, in princip.
num. 1. Zetola 2. p. praxis Episcopalis, verb. de legatus, §. 1.
Th. Sanchez in c. 1. lib. 8. disp. 28. n. 43. 64. & 81. Eman. Rodrig.
qq. reg. tom. 1. q. 9. art. 1.

10 Nihilominus, etsi supradicta sententia sit probabilis, pro-
babilior mihi videtur non perire tale mandatum. Quia eo ipso,
quo de provisione certæ beneficii obtinuit mandatum, acquisisti
hæc ad rem ad supradictam beneficium, quod nisi maxima gratia
reputari debet, ac proinde non cessat morte concedentis re inte-
gra, et cap. si super gratia, de officio deleg. in 6. & tradit Giga de
pensionibus quæst. 91. num. 4. Gutier. lib. 2. can. 99. c. 17. num. 5.
Henricus summi, lib. 14. cap. 17. n. 7. Thom. Sanchez supra n. 87. Mandol.
reg. to. 3. num. 4. Nicol. Garc. 6. part. de benefic. cap. 2. num. 300.
& alij plures ab eisdem relati, Et ad rationem in contrarium fa-
cile respondetur, expirare quidem mandatum morte mandan-
tis, quando non est gratia factæ annexum; secus vero, si datum
sit pro illius executione. Textus autem in casu cui nulla, loquitur
quando non pro certo beneficio, sed incerto, & posito in
electione mandatarij conceditur mandatum, quia tunc non videtur
gratia facta certa, & determinata, sed faciendæ, vel ex Rota
Giga, Mandol. Rodrig. & alijs docet Garc. 2. 30. vel potest dici
loqui textus, quando non datur proprie mandatum, sed solum li-
centia, & facultas, quia tunc non est executor necessarius, sed
voluntarius; ac proinde cessat morte concedentis re integra:
sic ex Hieronymo, Paulo, Rebus, & alijs docet Sanchez num. 87.
95. Adde supradictam doctrinam procedere, etiamsi detur man-
datum de provisione certæ personæ ad certum beneficium cum
certæ cognitione, & citatione partis. Quia semper habet ratio-
nem gratiæ factæ, & executoris potestas accessoria gratiæ repu-
tatur, sic ex Paulo, Rebus, Gutier. Sanchez, num. 88. Garcia n. 303.
Quocirca si tibi sit gratia scriptum concessum, ratione cuius
assignatur certæ pensio super aliquo beneficio, non expirat
hoc scriptum morte Pontificis concedentis; sed executor po-
terit ad illius executionem procedere: sic Giga de pensionibus,
q. 91. Gutier. lib. 2. can. 99. c. 17. n. 5. Sanchez n. 88. Garc. num. 310.
si tamen committeretur assignatio pensionis, quæ executori vi-
deatur, tunc in opinione Garcia, Mandolij, Roderici, & aliorum
expirat, quia non censetur gratia facta, siquidem non est de re
certa, & determinata. At in opinione Sanchez quæ satis probabi-
lis videtur, non expirat; quia non est levis gratia habere manda-
tum super provisione incerti beneficii.

11 Sextus est de facultate, & licentia testandi concessa Ep-
iscopis à Papa; quæ cum sit gratia facta, non expirat morte Papæ
concedentis re integra: sic Ioann. Gutier. lib. 2. part. 4. q. 75. noster
Mol. de iust. 1. tom. tract. disp. 241. ad finem. Sanchez lib. 8.
disp. 28. num. 81. Couart. in nova edit. in cap. cum in officio, de

testament. n. 8. Garcia 6. p. de benefic. cap. 2. num. 328. Fachin.
lib. 5. controvers. c. 99. & alij ab eisdem relati. Adde hoc verum
esse, etiamsi licet re expeditæ non fuerint, quia est gratia perfe-
cta eo ipso, quod Pontifex dixit, fiat: sic Sanch. disp. 29. n. 7.
Gonzalez super reg. 8. cancellar. glossa 17. n. 45. Mol. tom. 3. de
iust. disp. 599. n. 6. Garcia n. 334. Saar verbo gratia, n. 11.

12 Septimus est de facultate data à Rege faciendi maiora-
tum, vel alienandi bona ipsius, & dicendum est non expirare
morte concedentis re integra: & est expressa decisio leg. 43.
Tauri, §. leg. 2. in 4. lib. 5. noua compilat. & tenent omnes:
quod non solum habet verum, quando licetæ huius facultatis
sint expeditæ, sed etiam licetis non impeditis: ut tradit Garcia
n. 331. Sanch. disp. 29. n. 7. Gonzalez reg. 8. cancellar. glossa 11.
& n. 45. Mol. de iust. tom. 3. disp. 599. n. 6. Ratio est, quia,
ut supra diximus, gratia, & privilegium non perit ad sui valo-
rem scripturam. Si vero facultas faciendi maiorum concessa
esset à ministris, & Regis consiliariis, dependenter tamen à
Principis subscriptione; quæ tamen subscriptio non esset facta,
quando Princeps moritur; tunc gratia facta à ministris Regis
expirat, neque illa uti poteris ad institutum maiorum, etiam
successore Principe subscriptente: nisi de plenitudine suæ pote-
statis veller concessionem ministrorum supplere; quia tunc
gratia non est perfectè facta, sed potius est in fieri: sic intelli-
gendus est Mol. de primog. lib. 2. c. 7. n. 64. Gutier. lib. 2. part. 4.
q. 74. in princ. & q. 75. n. 2. & lib. 2. canon. 99. c. 17. n. 14. Ma-
rienz. leg. 2. recop. tit. 7. lib. 5. gl. 2. n. 1. sine ibi Azeved. n. 11.
Annot. leg. 43. Tauri, glossa 1. n. 2. & alij qui affirmant facultatem
concessam instituci maiorum literis non expirare à Princi-
pe petite; loquuntur enim non de facultate à Principe, sed ab
ipso ministris concessa, quæ est dependens à subscriptione Prin-
cipis, ut rectè explicuit noster Mol. 3. tom. disp. 599. n. 6. Thom.
Sanch. lib. 8. disp. 29. n. 7. Gonzalez glossa 12. à n. 45. Garcia n. 331.

§. V.

An scriptum gratiæ pro limitato tempore con-
cessum expirat morte concedentis:

- 1 Non perit, quovisq; tempus finiat.
2 Sed quid si concessum sit sub hac forma, ad annum, ad
meum beneplacitum? Affirmant plures prorogari poss.
annum, si Princeps vivit.
3 Censet oppositum probabilis.
4 Quid de gratia, dum fuerit nostra voluntas, ad beneplaci-
tum nostrum? Probabilis est perire.
5 Non caret probabilitate oppositum.

1 Contingere potest, ut scriptum gratiosum sit concess-
sum pro aliquo tempore limitato, v. gr. pro tempore
vnius anni; si intra illum annum concedens moriatur, non per-
tit, sed valet, quovisq; annus finiat, & hæc est vna ex ratio-
nibus, quare privilegia Bullæ cruciatæ non pereunt morte con-
cedentis intra illum annum contingente, quia pro duratione
vnius anni fuerunt concessa, & sic sunt gratia facta pro illo anno;
sic Basil. de Leon lib. 8. cap. 19. n. 7. Sanch. disp. 28. à n. 50. &
specialiter de Bulla n. 78. Suar. lib. 8. cap. 32. num. 10. Henric.
lib. 7. de indulg. cap. 2. n. 4.

2 Sed quid si dicat Princeps: Concedo tibi licentiam ad
annum, ad meum beneplacitum, peribit ne licentia, si intra an-
num moriatur, vel vltra annum prorogabitur, si Princeps vivit?
Affirmat Sanchez num. 51. prorogari post annum consentit
Henric. lib. 7. de indulgent. cap. 2. n. 4. Anton Gabriel tom. 3.
commun. opin. lib. 6. tit. de pbened. concl. 2. n. 31. Quia illa con-
cessio facit hunc sensum: Concedo tibi licentiam ad annum, &
vltimus ad meum beneplacitum.

3 Ceterum probabilis censet non prorogari post annum
etiamsi vivat concedens. Quia illa verba, ad beneplacitum
meum, non videntur extensiva prioris facultatis, sed potius res-
trictiva illius: & facere hunc sensum, ad beneplacitum meum
tibi concedo licentiam per annum: id est, licentiam tibi con-
cessam per annum volo esse dependentem à mea voluntate. Et
confirmatur. Si Princeps concederet licentiam per annum, &
addiderit, nisi reuocauero, clarum est non prorogari vltra annum;
ergo neque cum dicit ad beneplacitum. Præterea quia sensus
ille pro sententia Sanchez allatus extra proprietatem verbo-
rum esse videtur, facit enim duplicem confessionem, scilicet
ad annum, & vltimus ad beneplacitum, cum tamen verba eam
non admittant: non enim est concessio facta per propositionem
hypotheticam, sed categoricam, neque per copulatiuam, sed
per simplicem: & ita tenet Suarez cap. 32. num. 11. & 12. Ex
quo mihi etiam satis probabile videtur, si intra annum mori-
atur concedens perire licentiam sub illis terminis datam, quia
datur per annum ad beneplacitum: & cum beneplacitum pe-
reat, pereunt persona, perit concessio. Possit tamen non incon-
gruè habere hunc sensum supradicta propositio; scilicet con-
cedo tibi licentiam ad beneplacitum meum, id est, ex beneplaci-
to meo, qui sensus non denotat conditionem concessionis, sed
potius

DE
ASTRO
PALAT
TOM.
LIB. 5.